هەڵە ژمارەییەكان لە قورئاندا

لە قورئاندا هەندێك هەڵەی ژمارەیی دەبینین كە زانایانی ئیسلام هەوڵیانداوە بەچەندین شێوە تەفسیری بكەن. لە سورەتی بەقەرە – 233 هاتووە:

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلاَدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ.

دایكان دووساڵی تەواو شیردەن بە بە منداڵەكانیان. ئەگەر كەسێك ویستی شیری تەواو بدات دەبێ دایكان دوو ساڵ تەواو شیربدەن بە منداڵەكانیان).

لە سورەتی (الاحقاف – 15) شدا دەڵێ

{وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا

(فەرمانمان بە مرۆڤ داوە كە ڕەفتاری چاك لەگەل دایكو باوكیاندا بكەن، چونكە دایكی بە ئازارەوە هەڵیگرتووەو بەدەم ئیشو ئازارەوە بوویەتی، سكپڕبوونو لە شیربڕینەوەی (30) سی مانگی تەواوە).

لێرەدا بە ڕوونی دیارە کە ماوەی شیردان لە دوو ساڵ کەمترە چونکە دووگیانی (حمل) نۆمانگەو بۆ شیردان لە سی مانگەکە بیستو یەك مانگ دەمێنێتەوە، هەروەك لە ئایەتەكەدا هاتووە.

زانا یانیش بۆ ئەم هەڵخلیسکانە بۆ دۆزینەوەی تەفسیرێکی گونجاو تووشی ناکۆکی بوون. هەندێکیان دەڵێن ئەگەر دووگیانی ماوەی نۆ مانگی خایاند ئەوە شیردەرایی بیستو یەك مانگە مەبەستی ئایەتەکە بۆ سی‌مانگ ئەوەیە کەمترین کات بۆ دووگیانیەکە دانراوە کە ئەویش شەش مانگە.

گرفت لەم گوتەیەدا ئەوەیە ماوەی دووگیانی زۆرینەی هەرە زۆری کات لەلای بەشی هەرە زۆری ژنان نۆمانگەو لەدایکبوونی منداڵ بە شەش مانگ لە شتە (شاز) ناوازەکانە شەرعیش هەمیشە بایەخ بەشتە ناسراوو بەربڵاوەکان دەداتو لەسەر شتی ناوازە شەرع پێکناهێنرێت. تەنانەت ئەگەر بێتو شتی ناوازەش وەربگرین ئەوا لەدایکبوونی مندال لە شەش مانگدا بە (لەبارچوون) دادەنرێت چونکە کۆرپەلە لە دوای بیستو هەشت هەفتە نەبێ کە دەگاتە حەوت مانگ گەشەناکاو ناتوانی لە دەرەوەی ڕەحمی دایکی بژی، تەنانەت لە پێش سێ دەیەو تائێستاو لەگەڵ پێگەیشتنی زانستی مۆدێرندا دەرکەوتووە کە

نسبەتی ئەو کەسانەی بەحەوت مانگی لە دایك دەبن‌و دەژین ڕێژەیان کەمەو لەسەدا دە (10٪) تێپەڕنابن.[1]

بەڵام ئەوانەی بە شەش مانگی لە دایك دەبن بە (لەبارچوون) یان بە منداڵێکی ناکام ناتەواو کەموکوڕ دادەنرێ‌و بەم هەموو زانستەوە بیست تا سی ساڵ لەمەو پێشیش هەتا ئێستا کەس نەژیاوە، جا ئیتر کاتی سەرهەڵدانی ئیسلام ئەبی چۆن بێت؟!.

ئایا ئەقڵ ئەوە وەردەگری یەکێك لەو پێشینانە ژیابێت تا گوێبیستی ئەم ڕاڤەکارانە بێت چی دەڵێن؟.

لە سورەتی (الاعراف – 54) {إِنَّ رَبَّكُمُ اللّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ تَبَارَكَ اللّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ}

(خوای پەروەردگارتان لە ماوەی شەش ڕۆژدا زەوی‌و ئاسمانەکانی دروست کرد دوایی چووە عەرشی فەرمانڕەوای)

بەڵام لە سورەتی (فصلت 9+12) دەڵێت:

---

1 A Textbook for Midwives by Margaret Miles, Livingstone, Edinburgh and London, 1966, p 43

{فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ}

پیانبلێ: باشە ئێوە باوەڕتان بەو خوایە نیە کە لەماوەی دوو ڕۆژدا زەوی دروست کرد..و ..و.. ئینجا لە ماوەی چوارڕۆژدا کێوەکانی دامەزراندو بەرەکەتی زۆری تێدا دابینکردوو هەموو رزقو ڕۆزییەکانی بڕیاریدا، ...و...و...و لە ماوەی دوو ڕۆژدی دیکەدا حەوت چین ئاسمانی دروست کرد و..و..و..).

لە ئایەتی یەکەمدا ئاسمانو زەوی لە ماوەی شەش ڕۆژدا دروست کرد بەڵام لە ئایەتی دووهەمدا لە هەشت ڕۆژدا دروستی کرد.

زانایان هەوڵیانداوە تەفسیری ئەم ناکۆکییە بکەنو سیوتی لە تەفسیرەکەیدا (الجلالین) دەڵێت: (خوا لە ماوەی دوو ڕۆژدا زەوی دروست کرد کە یەك شەممەو دوو شەممە بوو، دوایی کاروبارو رزقو ڕۆزیەکەی لە چوار ڕۆژی تەواوکراوەدا تەواکرد) سیوتی لێرەدا چوار ڕۆژەکە لە یەکەم ڕۆژی دروستکرنی زەوییەوە دەستپێدەکات کە یەك شەممەیەو دروستکردنی تەواوی زەوی بە هەموو شتەکانیەوە لەو چوار ڕۆژەدا تەواو دەکات، ئینجا ئاسمانی لە دوو ڕۆژدا دروست کرد) بەم شێوەیەش کۆی ڕۆژەکان دەبێت بە شەش, منیش

پێم وایە ئەم تەفسیرە قەناعەت بە کەس ناکات چونکە خودی قورئان دەڵێ زەوی لە دوو ڕۆژدا دروست کردووە، ئینجا شاخو گیاو ئەو شتانەی لە چوار ڕۆژدا دروست کردووە ئەوە پێویستی بەو ئایەتە نەدەکرد (ئایەتی 9 فصلت کەدەڵێ لە دوو ڕۆژدا دروست کراون. چونکە ڕستەیەکە سوودی نییەو هیچ پێویستی نەدەکرد ئەو ئایەتە بوترێت.! بە مانایەکی دی ڕستەیەکی تێئاخنراوەو نابێ وابێ، قورئان دەبێ بێگەرد بێت.

هەروەها ناکۆکی ژمارەیی هەیە دەربارەی ژمارەی ئەو فریشتانەی کە خوا لە شەڕی بەدردا بۆ یارمەتیدانی ئیمانداران ناردوونی. لە سورەتی ئەنفالدا (5) هاتووە

{إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلآئِكَةِ مُرْدِفِينَ}

(یادی ئەو کاتانە بکەنەوە کە لە پەروەردگارتان دەپارانەوەو داوای یارمەتیتان لێدەکرد، خواش خێرا هات بەهاناتانەوەو وتی بە هەزار فریشتە یارمەتیان دەدەم)

کەچی لە سورەتی (أل عمران – 142) دەڵێ:

{إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَن يَكْفِيكُمْ أَن يُمِدَّكُمْ رَبُّكُم بِثَلاَثَةِ آلاَفٍ مِّنَ الْمَلآئِكَةِ مُنزَلِينَ}

(لە پێش ئەم ئایەتەدا باسی شەڕی بەدر دەکاتو دەڵێت: وەرگێڕ) (وە بیریان بهێنەوە کاتێك بە ئیماندارانت دەوت ئایا ئەوەندە بەس نییە کە پەروەردگارتان بەسێ هەزار فریشتە کۆمەکتان بکاتو بۆتان دابەزێنێت؟).

هەروەها لە هەمان سورەتدا ئایەتی 125 دەڵێ:

{بَلَى إِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَـذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُم بِخَمْسَةِ آلافٍ مِّنَ الْمَلآئِكَةِ مُسَوِّمِينَ}

(بەڵێ ئەگەر خۆراگربن هەر ئێستا دێن بۆلاتانو پەروەردگارتان پێنج هەزار فریشتەی نیشانەدار بۆ کۆمەکیتان ڕەوانە دەکات).

دەبینین سەرەتا بە هەزار فریشتە دەستی پێکرد دوایی بووە سێ هەزار فریشتەو دوایی پێنج هەزار، ئەم ژمارە زۆرەش لە چەند شوێنێکی جیاواز نەبووە بەڵکو هەمووی لە شەڕی بەدردا بوو، چونکە (حسين بن مخارق) لە (سعيد عن الحكم عن مقسم عن ابن عباس)ەوە دەڵێ: فریشتە جگە لە شەڕی بەدر هیچ شەڕێکی دیکەی نەکردووە.[2]

2 تفسير القرطبي للآية 124 من سورة آل عمران

وەك لـە ئایەتەکـەدا هـاتووە (والملائکـة المـسومین) فریـشتەی نیـشانەکراو، صەحابەکان لـە جـۆری شـێوازیاندا بۆچـوونی جیاوازیـان هـەبووە. هـەیانبووە دەیـانوت شـێوەیان مێـزەر سـپی بـوون، هەنـدێکی دیکـەش دەیـانوت مێـزەر سووربوون، هەندێکی دی دەیـانوت مێـزە زەردبـوون. هەنـدێکی دیکـەش وای بۆچووبون کەشێوازیان بەئەسـپەکانیانەوە بـووە. ئێمـەش دەزانـین کـە سـورەتی (فاطر) لە ئایەتی یەکەمیدا دەڵێ:

{الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَّثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاء إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ}

(سوپاس بۆ ئەو خوایەی بەدیهێنەری ئاسمانو زەوییە، فریشتەکانی کردووە بـە نوێنەری خۆی کە خاوەنی چەندەها باڵن، هەیانە دووبـاڵی هەیـە، هەیانـە سـێو هەیانە چوار)

ڕەنگە پرسیار بکرێ، گەر فریـشتە بـاڵی هـەبێت هەنـدێك بـە دوو باڵـەوە هەندێکیان بەسێ باڵ یان بەچوار باڵەوە ئـیتر بۆچـی ئـەم فریـشتانە لـە شـەڕەی بەدردا پێویستیان بە ئەسپ هەبووە؟ ئایا بە فڕینـەوە شـەڕکردنیان باشـتر نـەبوو؟ ئەوەی دەرکەوتووە لەهەموو جەنگە مۆدێرنەکانـدا چـەکی ئاسمـانی سـەرکەوتن بەدەست دەهێنێت, ئەو هەموو ناکۆکییە لەسەر ڕەنـگو شـێوەیان بەڵگەیـە بـۆ

ئەوەی هیچ صەحابەیەك فریشتەی نەدیوە!! بەڵكو باوەڕیان بەو قسانە كردووە كە پێیان گوتراوە.

جا ئەگەر نەتوانرێت فریشتە ببینرێت ئیتر حیكمەتی ئەوە چییە نیشانە بە شێوازیانەوە هەبێت، زەرد بێت یان سور؟؟.

هەروەها بابەتی مانگانەی ژنانی تەڵاقدارو ئەوانەی مێردەكانیان دەمرن لە سورەتی بەقەرەدا (228):

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلاَثَةَ قُرُوَءٍ وَلاَ يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ.

دەبینین ژنی تەڵاقدراو دەبێ سێ جار مانگانە (عادة.. حیض) چاوەڕێ بكەنو بۆیان حەڵاڵ نییە ئەوەی لە ڕەحمیاندا خوا دروستی كردووە بیشارنەوە).

مەبەستی سەرەكی لە سێ مانگانە یاخود سێ مانگ چاوەڕوانی ئەوەیە بزانرێت ئایا ئەو ژنە لە مێردەكەی دووگیان بووە یان نا، سێ مانگیش بەبێ گومان بەسە بۆ ئەوەی خەڵكی بزانن دووگیانە یان نا.

بەڵام لە هەمان سورەت ئایەتی 234 دەبینین نوسراوە:

{وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ }

(ئەو پیاوانەتان کە دەمرن پێویستە ژنەکانیان چوار مانگو دە شەو چاوەڕێی بکەنو شوونەکەنەوە).

ڕەنگە کەسێك پرسیار بکات بۆچی مانگانەی ژنانێك کە مێردەکەیان تەڵاقیان داون ماوەکەی جیاوازە لە مانگانەی ئەو ژنانەی کە مێردەکانیان مردوون؟؟. ئایا بۆ زانینی دووگیانەی ژنێك کە مێردەکەی مردبێت پێویستی بەکاتی زیاترە تا دەربکەوێ دووگیانە یان..نا.؟؟.

بەپێی ئەوەی لە هەردوو صەحیحەکەدا هاتووە ڕاڤەکاران دەڵێن: گەر کەسێك خوا دروستی کرد ئەوا بۆ ماوەی چل ڕۆژ لە زکی دایکیدا تەنها تۆو کۆدەبێتەوە دوایی ئەوە بە ڕێژەی هەمان ڕۆژ هەڵواسین ڕوودەدات، دوای ئەوە بۆماوەی چل ڕۆژ خواردنی تواوە گەورەی دەکات ئینجا خوا فریشتەیەك دەنێرێ تا بە فوو ڕۆحی بکات بە بەریدا.

کۆی ڕۆژەکان دەکاتە سەدو بیست ڕۆژ واتە چوار مانگ.

(سعید بن المسیب) (پرسیاری کرد: بۆچی (10)ڕۆژ, دە ڕۆژی لەکۆتاییەکەیدا زیادەیە!؟. ئەویش لە وەڵامدا پێی دەڵێت لەو ڕۆژانەدا فریشتە ڕۆح دەکاتە ناوییەوە).

جا ئایا فریشتە بۆ فوو پیاکردنێکی ڕۆح بەناو کۆرپەلەدا پێویستی بە دە ڕۆژ هەیە؟.. جا ئەگەر هێشتا بەفوو ڕۆح نەکراوەتە ناو کۆرپەلەکەوە ئیتر بۆچی بۆ زانینی دووگیانی مێردمردوو پێویستی بە چورمانگو دە ڕۆژ هەیە, ئەی بۆ ماوەی مانگانەی ژنی تەڵاقدارو سێ مانگە؟؟. لەوە سەختتریش ئەوەیە کەنیزەك (مملوكة – جارية) گەر تەڵاق بدری مانگانەی دوومانگەو گەر مێردی مرد دوومانگو دە ڕۆژە..!!.

ئەگەر قورئان بۆ هەموو خەڵك دابەزیوە وەك زانایانی ئیسلام دەیڵێن بۆ هەموو سەردەمێکیشە, بۆچی هیچ ئیعتیبارێك بۆ پێشکەوتنی ئەم سەردەمەو سەردەمەکانی داهاتوو دانەنراوە؟... ئێمە ئێستا دەتوانین تەنها لە دوای دوو هەفتە لە دواکەوتنی مانگانەی ژن یەکسەر بزانین ئەو ژنە دووگیانە یان.. نا، ئەمەش بەهۆی پشکنینی تاقیگەیی لە (میز) یان (خوێن) یان پشکنینی ژنەکە بە شەپۆلی سەروو دەنگەکانەوە (ultrasound) بەڕوونی دەردەکەوێت. جا ئایا ئیتر هیچ پێویستیمان بە مانگانە دەبێت سێ مانگ بێت یان چوارمانگو دە

ڕۆژ؟؟. ئەی بۆ ئەو ئافرەتانە چی بڵێین کە نەشتەرگەری بۆ کراوەو ڕەحمی بچڕاوەو ئیتر ناتوانن دووگیان بن، ئەگەر تەڵاقدار یاخود مێردەکەی مرد ئایا مانگانەی بەسەردا جێبەجێدەکرێ؟؟.